

Юрій КОСТЕНКО,

Надзвичайний і Повноважний
Посол України
в Китайській Народній Республіці
і в Монголії (за сумісництвом)

На дипломатичній службі я вже 42 роки. Як одному з тих, хто найдовше працює в системі Міністерства закордонних справ України, мені дуже приємно говорити про архів нашого відомства. У нашому архіві зберігаються документи, починаючи від епохи Мануїльського і Корнійчука. Багато матеріалів пов'язаних з між-

народними організаціями, з якими співпрацювала Україна. Скажу без перебільшення: для кожного з нас, хто розпочинав кар'єру наприкінці 60-х – початку 70-х років минулого століття, великою і обов'язковою школою було освоєння архівних пластів української дипломатії радянських часів. Золотим правилом для нас, молодих дипломатів, було працювати в архівах. Старші колеги радили починати свою роботу з вивчення архівних документів. Я вдячний долі, що мені свого часу було доручено займатися проблематикою міжнародного агентства з питань ядерної енергетики. Вивчення архівних документів дало мені змогу підготувати і опублікувати 5 чи 6 ґрунтовних статей про його діяльність. А потім так склалося, що я був призначений послом при згаданому агентстві, представником України, виконуючи важливу державницьку функцію. Я впевнений, що вивчення історії агентства за архівними документами ще до роботи повпредом України мені допомагало потім працювати так продуктивно.

Пам'ятаю, як у 70-і роки ми створювали у Центральній публічній бібліотеці (нині – Національна бібліотека імені В. І. Вернадського) бібліотеку ООН. Для цього через наше міністерство надсилалися примірники документів цієї організації. На той час це було серйозним інноваційним явищем. Відвідувачі бібліотеки мали змогу відкривати для себе ООН не з періодичних московських видань, а з першоджерел.

Будучи послом у Німеччині, я багато співпрацював з Головним архівним управлінням. Ми передавали в Україну повернуті німецькою

стороною фотоархіви на склі. Це ж ми робили і в Австрії, повертаючи архіви Директорії. Хочу наголосити: ми робили дуже корисну справу, збагачуючи нашу національну історико-культурну спадщину.

Нині впорядкувати усі архіви МЗС України надто складно через брак коштів, але це справа вкрай важлива та необхідна і потребує спільних зусиль як урядовців, так і архівістів.

Олександр ПОНОМАРЬОВ,
народний артист України

Особисто мені не доводилося звертатися до державних архівів, однак я глибоко переконаний у величезній значущості роботи архівістів для суспільства в цілому і кожного громадянина зокрема. Усі ми маємо право знати історію своєї родини, місцевості і власної країни. Не зрозумівши минулого, його уроків і висновків, надзвичайно важко, а то й неможливо проектувати майбутнє. Утім, історія сама по собі – річ складна. Минає час, і ми вже по-іншому оцінюємо ті чи інші події. Ось чому так важливо звертатися до першоджерел, документів, роль і значення яких у відновленні історичної правди неможливо переоцінити.

Я пригадую роки навчання у Хмельницькому музичному училищі. Ми їздили в Карпати, спілкувалися зі старожилами цього мальовничого краю, записували давні закарпатські пісні. Мабуть, наші нотатки десь зберігаються, а у майбутньому становитимуть якусь частину документальної музичної спадщини Закарпаття.

Народ, який не знає своєї історії, не має майбутнього. З цим твердженням важко сперечатися. Відтак дуже важливо, щоб громадяни цікавилися історією, вивчали її за правдивими матеріалами, маючи вільний доступ до архівних документів. Саме це сприятиме повнішому аналізу й розумінню історичних фактів і подій. Але політика держави щодо розсекречування архівів має бути виваженою. Якщо оприлюднення таємних документів не викликатиме в суспільстві напруги і ворожнечі, то в такій справі потрібно давати “зелене” світло. Якщо ж це становитиме загрозу для незалежності держави – такі документи й надалі повинні зберігатися з грифом таємності.

